

עין משפט נר מצוה

לז

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין

מסורת הש"ס

סד א מיי פ"א מהל'
סנהדרין הלכה (א)
[1] סנה פ"א ע"ז א:
סב ב מיי שם פ"א ע"ז א:
סג ג מיי שם פ"א ע"ז א:
סד ד מיי פ"ב מהל' אסור
כה ה' א' טושיע א"ש ע'
סו ס' כ' סניפ' א' י"ד ס'
סז ז' מיי שם פ"ב מהל'
סח ח' מיי שם פ"ב מהל'
ס ט' סנהדרין הל' א:

התורה העידה עלינו בשושנים. לענין דס נדות נרש
כשאומרת דס כשזשנה אלוונה ראימי מיד פורש וא"ת
והא יחוד דאורייתא היא כדדרשינן (לעיל דף ק"א): מני יסתף אחיך צן
אמן ויהי אתה קרא דדברי קבלה למישרי מאי דכתיב באורייתא
וי"ל דלא אסרה תורה אלף כעין
אמו דלא עזיב דשמתריא אלף נדה
סופה ליעהרש' ומיהו היכא דלא צעל
אפילו נדה אסורה ליהמייחד כדאמר'
צ"ק דכמות (דף ט' ז) לא צעל הוא
ישן צין האנשים ואשתו ישינה צין
הנשים וא"ת והא אמרי' צ"ק דשבת
(דף יג) מקיש אשתו נדה לאשת רעהו
מה אשת רעהו הוא צנגדו והיא צנגדה
אסור כו' ופ"י שם צקונט' משום ייחוד
לאשת איש אף אשתו נדה והכא אמר
סוגה צשונטי וי"ל דהוא צנגדו והיא
צנגדה אסורה צאשת איש אפ"י צלא
ייחוד משום איקרובי דעמה שנהנין
ומתחמתנין זה מזה יש תימה מ"ש
דייחוד דנדה צרייף מסוגה צשונטי
והוא צנגדו והיא צנגדה אסרת
מהיקש דאשת איש איפוך אלא וי"ל
דמסתבר טפי לטסור הוא צנגדו והיא
צנגדה לפי שמתקציין יחד ונהנין זה
מזה כדפרשיט': וי"ר א' את ריח
בגדיו. לשון ריח שייך צדס נדות
כדאמרין צק"פ כל היל (מה דף כ'):
ההיא איתתא דלתיל דמא קמייה דריא
ארכייה אמר האי דס חימוד הוא:
שאיין

ושלש שורות של תלמידי חכמים יושבין
לפניהן כל אחד ואחד מכיר את מקומו
הוצרכו לסמוך סומכין מן הראשונה אחד
מן השניה בא לו לראשונה אחד מן
השלישית בא לו לשניה בוררים להן עוד
אחד מן הקהל ומושיבין אותו בשלישית
ולא היה יושב במקומו של ראשון אלא
יושב במקום הראוי לו: **גמ'** מנא הני מילי
א"ר אחא בר חנינא דאמר קרא וישרך
אנן הסהר אל יחסר המזוג וגו' שררך זו
סנהדרין למה נקרא שמה שררך שהיא
יושבת במיבורו של עולם אגן שהיא מגינה
על כל העולם כולו הסהר שהיא דומה
לסהר אל יחסר המזוג^ג שאם הוצרך אחד
מהם לצאת ירואין אם יש עשרים ושלשה
כנגד סנהדרי קמנה יוצא ואם לאו אינו
יוצא: **ב** במגן ערימת חטים מה ערימת
חטים הכל נהנין ממנה אף סנהדרין הכל
נהנין מטעמייהו: **י** סוגה בשושנים שאפילו
כסוגה של שושנים לא יפרצו בהן פרצות
והיינו דאמר ליה ההוא מינא לרב כהנא
אמרינו נדה שרי לייחודי בהדי גברא אפשר
אש בעורת ואינה מהבהבת אמר ליה התורה העידה עלינו סוגה
בשושנים שאפילו כסוגה בשושנים לא יפרצו בהן פרצות ^ג ריש לקיש
אמר מהכא ^ב כפלה הרמון רקתך ^א אפילו ריקנין שבך מלאין מצות
כרמון ר' זירא אמר מהכא ^ג וירח את ריח בגדיו אל תיקרי בגדיו אלא
בוגדיו הנהו בריויי דהוה בשיבכותיה דר' זירא דהוה מקרב להו כי היכי
דנייהדרו להו בתויבתא והוה קפדי רבנן כי נח נפשיה דר' זירא אמרי עד
האידנא הוה ^ד חריכא קמין שקיה דהוה בעי עלן רחמי השתא מאן בעי עלן
רחמי הרהרו בלכיהו ועבדו תשובה: שלש שורות כו': אמר אב"י ש"מ כי
לי בדנבי אמר אב"י דאמרי ליה הכי ^ג הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים:
מתני' כיצד מאיימין את העדים העל עידי נפשות היו מכניסין אותן ומאיימין
עליהן שמא תאמרו מאומד ומשמועה עד מפי עד ומפי אדם נאמן שמא אי
אתם יודעין שסופנו לבדוק אתכם בדרישה ובחקירה הוו יודעין שלא כריני
ממונות דיני נפשות דיני ממונות אדם נותן ממון ומתכפר לו דיני נפשות דמו
ודם זרעותיו תלויין בו עד סוף העולם ^א שכן מצינו בקין שהרג את אחיו שנאמר
^ד דמי אחיך צועקים אינו אומר דם אחיך אלא דמי אחיך דמו ודם זרעותיו דבר
אחיך דמי אחיך שהיה דמו מושלך על העצים ועל האבנים לפיכך נרצת אדם
יחידי ללמדך שכל המאכר נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו איבד
עולם מלא ^א וכל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו איבד
עולם מלא ומפני שלום הבריות שלא יאמר אדם לחבירו אבא גדול מאבך
ושלא יהו המינים אומרים הרבה רשויות בשמים ולהגיד גדולתו של הקב"ה
שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד כולן דומין זה לזה ומלך מלכי
המלכים הקב"ה טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהן דומה
לחבירו לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי גברא העולם ושמא תאמרו
מה

רבינו חננאל

א"ל ההוא מינא לרב
כהנא אמריתו נדה שרי
לגברא דילה לייחודי
בהדה אפשר אש בעורת
ואינה מהבהבת אל
התורה מעידה עלינו
שאפילו סוגה בשושנים
אין אנו פורצים פרצה.
כפלה הרמון רקתך אפילו
ריקנין שבישראל מליאין
מצות כרמון: הגהו בריויי
דהוה בשיבכותיה דר' זירא
דהוה מקרב להו ר' זירא
כי היכי דנייהדרו בתויבתא
והו קפדי רבנן כד נח
נפשיה דר' זירא אמרו
עד האידנא הוה ר' זירא
בעי עלן רחמי השתא
מאן בעי עלן רחמי הרהרו
בלכיהו והודרי בתויבתא:
שלש שורות של תלמידי
חכמים כו'. אמר אב"י
ש"מ כולהו נידי ולימא
להו עד האידנא הוינא
יחיב ברישא והשת'
מותביתו ל כסופא אמרין
ליה הוי זנב לאריות
לא ראש לשועלים:
מתני' כיצד מאיימין
על עדי נפשות וכו':

תורה אור השלם
1. שררך אגן הסהר אל
ייחסר המזוג בטנן רקתך
חטים סוגה בשושנים:
שיר השירים ז
2. כפלה הרמון רקתך
מבעד לצמחתך:
שיר השירים ז
3. והש וישק לו וירח את
ריח בגדיו ויךרכבו
ויאמר ראה ריח בני
כריח שקדה אשר ברכי
קיי: בראשית כו
4. ויאמר מזה עשית קול
דמי אדוך צעקים אלי מן
האדמה: בראשית ד'

לעוי רש"י

פלמייך [פלמייך].
לחרוך.

מוסף רש"י

הוי זנב לאריות. טוב נח
שמהו זנב לאריות לאשם
טובים מהיומן ראש ושר
לקיש (אבות פ"ד ח"ט).
דמו ודם זרעותיו. אף
שאתה מקיים דמי אחיך
עמך (כשאתה מקיים נפש
אחת מישראל) מעלה עלך
חיי וזרעומי, שמהו
טובה מרובה ממדת
פועלטה (ביב יא.).

העיד עדות שקר: מאומד. בגמ' [ע"ז] מפ': דיני ממונות. חס העיד
שקר נותן ממון לזה שנפסק על ידו ומחזירו לו ומתכפר: לפיכך נצא אדם יחידי. כל זה אומר להם לפיכך נצא אדם יחידי להראותך שמאדם א'
נצא מלואו של עולם: הרבה רשויות בשמים. וכל א' צא את שלו: ולהגיד גדולתו. ועוד לך נצא יחידי להראות לדורות הצאים גדולתו של הקב"ה
שחותם הראשון כל הדורות טבעות שלה היה מחלה אלא חותם א': חוסם. היינו אותו צרול שהורה חקוקה בו: טובע כמה מטבעות בחותם א'. כל
המטבעות שאדם טובע ע"י צרול אחת כולן דומין: צעזעי נצא העולם. כלי משוח אני כעולם מלא לא אטעך א"ש מן העול' צעזעי' אחת וימטר ממה:
מה